

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТ ШУМЕН

УТВЪРЖДАВАМ:
Областен управител на
област Шумен

ДИМИТЪР АЛЕКСАНДРОВ

ОБЛАСТЕН ПЛАН
за
защита при бедствия

ГР. ШУМЕН
2012 год.

ОБЛАСТЕН ПЛАН

ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

I. ВЪВЕДЕНИЕ В ПЛАНА

1. Основание за разработване на плана.

Планът е разработен на основание чл.9 ал.2 и чл.64 ал.1 т.2 от Закона за защита при бедствия /ДВ бр.102 / 19.12.2006 г./

2. Цел на плана.

2.1. Да създаде оптимална организация в областта за осигуряване защитата на населението, инфраструктурата и националното стопанство при възникване на бедствия.

2.2. Изготвяне на анализ за възможните бедствия и прогноза за въздействието им върху територията на областта.

2.3. Да осигури организация за провеждане на ефективни мероприятия по осигуряване на защитата и дейности за възстановяване нормалното функциониране на засегнатите райони.

2.4. Създаване на организация за действие и взаимодействие на отговорните институции, реализиращи мероприятия по защитата при бедствия.

3. Основни задачи.

3.1. Набелязване на мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствия.

3.2. Поддържане в готовност за действие на органи за управление, сили и средства.

3.3. Определяне отговорностите и задълженията на институциите, осигуряващи защитата при бедствия.

3.4. Създаване на резерви от финансови и материални средства.

3.5. Изграждане и поддържане в готовност на системи за управление, наблюдение и контрол, информирание и оповестяване на населението за потенциални опасности и възникнали бедствия.

4. Връзки с други планове.

Планът за защита при бедствия има връзка с:

- Общинските планове за защита при бедствия;
- Областни планове на съседни области.

5. Въвеждане на плана в действие.

5.1. Планът за защита при бедствия се въвежда в действие от Областния управител или упълномощено от него длъжностно лице.

5.2. Сформираният Щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния план при възникване на бедствие на територията на областта прави оценка на създадената обстановка и при необходимост се правят корекции в реда за действие при осигуряване на защитата.

5.3. Със заповед на Областния управител или упълномощено от него длъжностно лице се привеждат в действие институциите, имащи отношение по защитата от възникналото бедствие.

II. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТТА

1. Физикогеографска характеристика на областта.

1.1. Териториални административни граници на областта

Област Шумен се намира в североизточната част на страната и е част от североизточния регион за планиране, който включва и областите Варна, Добрич, Силистра, Разград и Търговище. Област Шумен граничи на запад с областите Разград и Търговище, на изток с Варна и Добрич, на север със Силистра, а на юг с Бургас и Сливен.

По брой на общини, включени в състава ѝ – 10 на брой, областта е на второ място в североизточния район на планиране след Варна /12 на брой/. Общините са: Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино и Шумен. Общата площ, която те заемат е 3389,8 кв.км, което е 3,1 % от територията на страната. По територия областта е на 16-то място сред 28-те области в страната. Най-обширна е община Шумен – 652,3 кв.км, а най-малка община Венец – 222,6 кв.км.

Разпределението на територията в проценти е, както следва: земеделски земи – 61,2; горски площи – 28,9; населени места и други урбанизирани територии – 5,7; водни площи – 1,4; територии за добив на полезни изкопаеми – 2,0;

1.2. Описание на релефа – характер на терена.

Областта е разположена в южната част на Дунавската равнина. В геоложко отношение територията на областта се намира върху Мизийската плоча, която се отличава с плоско наслоен релеф. Преобладаващи наклони са малки /5-7 градуса/, по склоновете на възвишенията нарастват, а в котловините има участъци с наклон 1 градус.

Като част от Дунавската равнина районът има пластово – платформен геоложки строеж. Основата е изградена от нагънати палеозойски метаморфни скали. Върху тях са разположени седиментни скали с мезозойска и неозойска възраст. А върху тях е развита льосова покривка. Льосът се отличава с голяма поръзност и вертикална цепителност, която е предпоставка за образуване на отвесни стени и свличания. Шуменското плато е карстово и изградено от варовици, пясъчници и мергели. В предпланините на Стара планина се намират община Смядово, Върбица и Велики Преслав. В областта преобладават черноземни почви типични и карбонатни върху мергелна основа, а на платата и пред планината разновидности на сиви горски почви.

1.3. Хидрография

Речната мрежа на територията на област Шумен е формирана основно от два речни басейна – на р. Камчия и р. Провадийска. В северната част на областта има няколко малки реки и дерета, които условно в приложения кадастър са наречени “северни реки”.

Общата дължина на речната мрежа е около 980 км, от която 175 км преминават през границите на населените места и 805 км извън тях. Около 120 км от реките са коригирани.

Басейн на р. Камчия:

Дължината на р. Камчия от яз. “Тича” до границата с област Варна е около 437 км със среден наклон 2,9 ‰. Водосборът ѝ на територията на областта е около 1700 км². Характеризира се с добра залесеност – около 49 %, основно нискостеблени гори. Най-слабо залесен е основният ѝ приток – р. Врана, около 23%.

Въпреки множеството притоци (18 на брой) гъстотата на речната ѝ мрежа е твърде ниска – 0,7 км/км². Към нейния басейн могат да се причислят и около 21 км реки вливащи се в язовир “Тича”. Основни притоци са реките Врана, Драгоевска и Брестова.

Голяма част от р. Камчия е коригирана (от границата с област Варна до с. Мараш, община Шумен). Максималната проводимост на коригирания участък (около 30 км) е 400 м³/с. Напълно или частично са коригирани и голяма част от притоците и.

Оттокът на реката в горното и течение (от яз. "Тича" до вливането на р. Врана) се диктува почти изцяло от яз. "Тича". В периоди на високи води язовира с ретензионното си действие, практически измества с 5-20 денонощия върха на високата вълна по основната река и тези на притоците ѝ. Високи води в речния басейн се формират основно при дъждове с голяма интензивност и продължителност.

Основния приток р. Врана е със сравнително равномерен отток в рамките на хидроложка година. Реката е коригирана в участък с дължина около 13 км (от границата с област Търговище до пресичане на ж.п. линията Шумен-Велики Преслав). Максималната проводимост на коригирания участък е 200 м³/с. По течението на р. Врана няма изградени язовири и по тази причина при дъждове с голяма интензивност и продължителност се формират високи води, които в дадени моменти надвишават проектната проводимост на корекцията и предизвикват заливане основно на земеделски земи.

Река Брестова се характеризира със значителна неравномерност на оттока в рамките на хидроложка година – от почти пълно пресъхване до вълна от порядъка на 30-40 м³/с. Водосборната ѝ област се характеризира с голям наклон и малък процент на обработваемите земи, което обуславя и бързо формиране на високи води при дъждове с голяма интензивност.

Река Драгоевска е коригирана по цялата си дължина – 5.5 км, със среден наклон 0.004. В горното и течение е изграден яз. "Драгоево", който нарушава оттока и ретензира част от високите води. Следва да се отбележи, че оразмерителната проводимост на корекцията е по-малка от оразмерителното количество на преливника на язовира.

По малките притоци са концентрирани основно в югоизточната част на областта. Характеризират се с голям наклон на водосборната си област, което обуславя и бързо формиране на високи води при дъждове с голяма интензивност.

Басейн на река Провадийска:

Река Провадийска води началото си от хълмиста местност на 2 км над с. Добри Войников. В началото си се нарича р. Каменица. След вливането на р. Мадарска, преди гр. Каспичан се нарича Каспичанска, а след вливането на р. Крива, след гр. Каспичан се нарича Провадийска.

Оттока по протежение на р. Каменица се характеризира със значителна неравномерност в рамките на хидроложка година – от почти пълно пресъхване до вълна от порядъка на 100 м³/с. По тази причина в този район са изградени два ретензионни язовира, като след тяхното изграждане в района не са наблюдавани високи води, предизвикващи наводнения.

В целия водосбор на другия приток р. Мадарска има изградени множество малки язовири, които с ретензионното си действие нарушават оттока и значително пречупват върха на високата вълна. Реката е коригирана от кв. Мътница до гр. Каспичан (около 14 км).

Другият основен приток е р. Крива с дължина 48 км и водосборна област 218 км². За нея също е характерно бързо формиране на високи води при дъждове с голяма интензивност и продължителност. В тази връзка във водосбора ѝ са изградени два язовира с ретензионно предназначение (Нови пазар-1 и Памукчии), които пряко защитават гр. Нови пазар. След тяхното изграждане в района не са наблюдавани високи води, предизвикващи наводнения.

2. Климатична характеристика на областта.

2.1. Климат на област Шумен.

Областта се намира в умереноконтиненталната климатична област, като този климат е най-добре изразен в централната част на района.

През зимата от север и североизток със силни ветрове нахлуват студени континентални въздушни маси. Зимата е студена със средна януарска температура минус

1.4°, най-ниската измерена минимална температура е минус 27.4° през 1942 год. Лятото е горещо - най-топъл е юли със средномесечна температура 22.0°, най-високата измерена температура е 41.6° през 2007 год..

В топлинно отношение в северната част на района е по-студено през зимата и по-топло през лятото, в сравнение с централната част. Дневният ход на температурите се различава от този в Шумен с 0.2-0.3°, в повече в южните райони и в по-малко за северните. Средната годишна температура е 11.0°. Продължителността на слънчевото греене е около 22 часа, като най-голямо е през юли, а най-малко през януари 6б часа.

2.2. Температури в област Шумен.

Температурният режим на въздуха се формира под влияние на основните климатообразуващи фактори – слънчева радиация, атмосферна циркулация и постилаща повърхност-форма, изложение на терена, надморска височина – с увеличение на височината, температурата бързо намалява. Вертикалният температурен градиент е най-голям през летните месеци, когато температурният контраст между низините и върховете е най-силно изразен и расте с височината.

Денонощния ход на температурата на въздуха представлява приблизително синусоида с минимум в часовете преди изгрев слънце 7-8 часа или 4-5 часа и максимум след обяд.

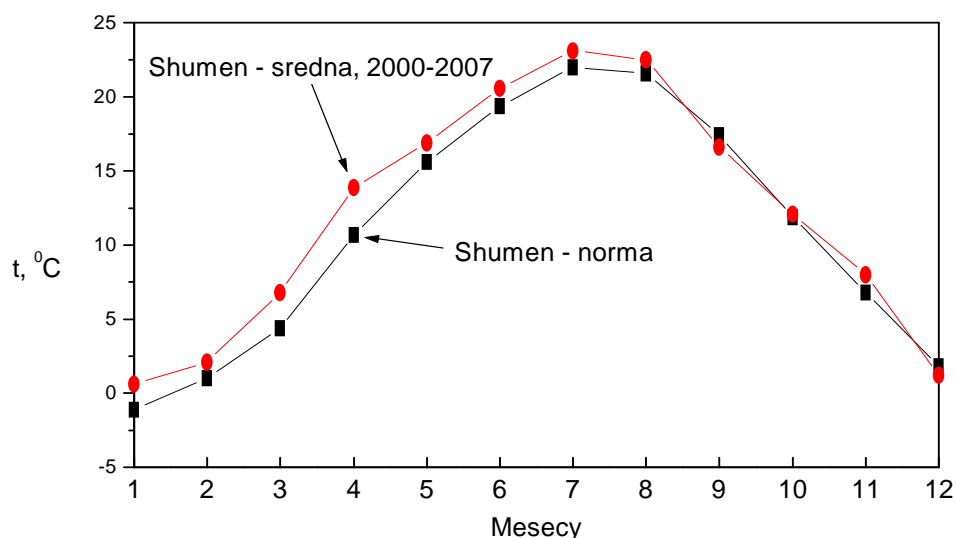
СРЕДНА МЕСЕЧНА И ГОДИШНА ТЕМПЕРАТУРИ НА ВЪЗДУХА Шумен и Царев брод (норми) (Фиг. 1 и 2)

Ст-я	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Шумен	-1.1	1.0	4.4	10.7	15.6	19.4	22.0	21.6	17.4	11.9	6.8	1.8	11.0
Царев брод	-1.1	0.8	4.2	10.4	15.5	19.2	21.5	21.4	17.4	12.1	7.0	1.7	10.8
Шумен	0.6	2.1	6.8	13.9	16.9	20.6	23.1	22.5	16.6	12.1	8.0	1.2	11.7

Абсолютните максимални температури са свързани обикновено с аномалии на времето обхващащи значителни територии.

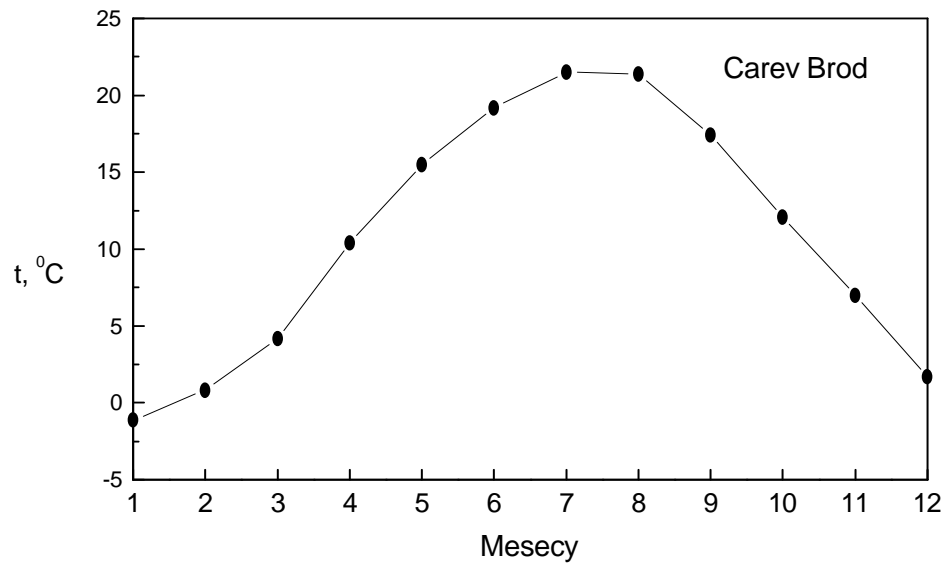
МЕСЕЧНА И ГОДИШНА АБСОЛЮТНА МАКС ТЕМПЕРАТУРА/Шумен/

Ст-я	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
Шумен	20.0	22.2	31.4	32.7	35.6	38.1	41.6	40.9	37.0	35.0	28.2	20.8	41.6

Фиг.1. СРЕДНА МЕСЕЧНА И ГОДИШНА ТЕМПЕРАТУРИ НА ВЪЗДУХА ЗА ШУМЕН (норми)

Сравнени със средните месечни и годишната температура през 2000-2007год.

Фиг.2. СРЕДНА МЕСЕЧНА И ГОДИШНА ТЕМПЕРАТУРИ НА ВЪЗДУХА ЗА ЦАРЕВ БРОД (норми)

Абсолютната максимална температура в Шумен е измерена през юли 2007 год. , като беше коригиран абсолютния максимум от 100 год./1906-2006 год./

Максималната температура се влияе по-малко от формата на релефа, отколкото средноденонощна, тъй като тя се случва след обяд /13-15 часа/, когато турбулентния въздухообмен е най-голям.

Абсолютните минимални температури се получават обикновено след нахлуване на студен арктичен въздух, който в условията на антициклон силно изстива в приземните части.

МЕСЕЧНА И ГОДИШНА АБСОЛЮТНА МИНИМАЛНА ТЕМПЕРАТУРА /Шумен/

Ст-я	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Шумен	-27.4	-24.3	-18.5	-6.6	-0.6	4.4	6.4	7.3	0.5	-5.8	-13.8	-20.5	-27.4

Абсолютната минимална температура в Шумен е измерена през януари 1942 год. - минус 27.4° и за 100 годишен период не е коригирана.

2.3. Валежи в област Шумен.

Освен по територия валежните количества са неравномерно разпределени и през годината, като най-валежен е месец ЮНИ с месечна норма 80 л/м², най-малко валежен е СЕПТЕМВРИ 32 л/м². Най-големи по количества са годишните валежи в предпланинските станции между 700-800 л/м², най-малки в североизточната част 500-600 л/м².

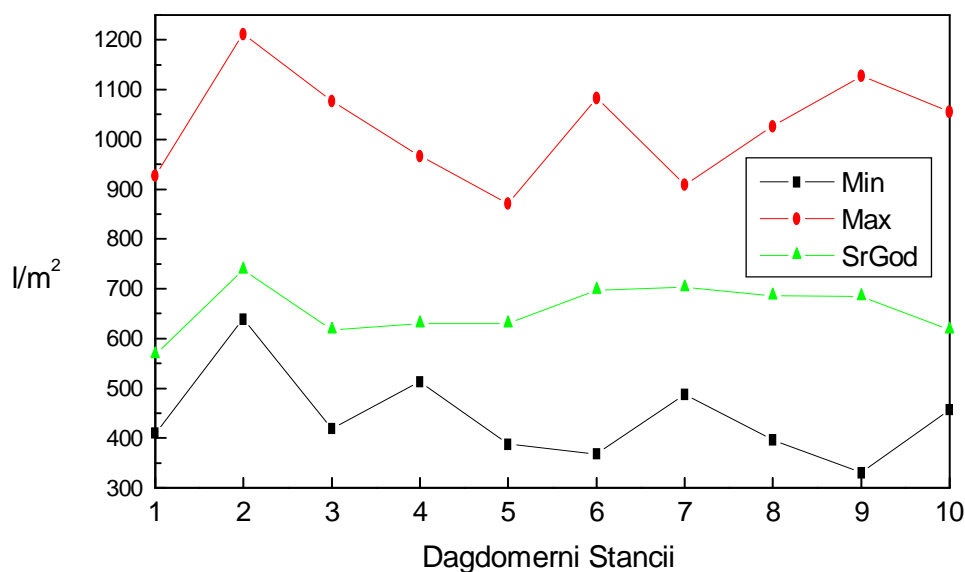
ВАЛЕЖИ ЗА ОБЛАСТТА ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ /7 ГОДИНИ/ в мм или л/м². (Фиг. 3.)

№	Година	2000min	2002	2003	2004	2005max	2006	2007	Ср.год.
1	Ц БРОД	410	661	567	597	928	518	495	568
2	ПРЕСЛАВ	639	861	774	669	1212	667	718	738
3	Н ПАЗАР	420	719	717	588	1077	516	543	617
4	ВЪРБИЦА	513	692	604	662	067	527	653	630
5	Т ИК-ВО	388	857	564	641	872	525	583	630

6	ВЕНЕЦ	369	816	577	714	1083	685	701	698
7	РИШ	488	886	626	782	909	569	649	703
8	СМЯДОВО	396	770	637	828	1026	583	612	686
9	ХЪРСОВО	330	929	839	631	1128	458	569	685
10	ШУМЕН	458	742	635	625	1056	525	564	618

През последните 7 години най-валежна е 2005 година с годишна сума на валежите в областта - от 900 до 1200 л/м², което на места е до пъти по-вече от годишната норма.

Най-суха е 2000 година с валежни суми от 330 до 630 л/м², което в отделни райони на областта е два пъти по-малко от годишната сума усреднена през последните години.

Фиг. 3. ВАЛЕЖИ ЗА ОБЛАСТТА ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 7 ГОДИНИ В Л./КВ. М.

МЕСЕЧНА И СЕЗОННА СУМА НА ВАЛЕЖИТЕ В Ст-я ШУМЕН (норми)

Ст-я	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Шумен	39	38	36	53	65	78	57	45	32	44	53	57

СЕЗОННА И ГОДИШНА СУМА НА ВАЛЕЖИТЕ ЗА ШУМЕН (норми)

СТАНЦИЯ	ЗИМА	ПРОЛЕТ	ЛЯТО	ЕСЕН	ГОДИШНА
ШУМЕН	134 л кв м	154 л кв м	180 л кв м	129 л кв м	598 л кв м

Статистическите данни показват, че годишната сума на валежите е около 600 л кв./м. Изключения прави 2005 година с годишна сума 2 пъти по-голяма от посочената.

СРЕДНАМЕСЕЧНА И ГОДИШНА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ на валежите в часове

Ст	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
Шумен	91	84	77	58	49	34	24	20	29	42	70	78	656ч

СРЕДЕН МЕСЕЧЕН И ГОДИШЕН БРОЙ НА ДНИ С ВАЛЕЖ

СТ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ГОД
/0.1мм	10.3	9.5	9.5	9.9	12.4	10.7	7.8	6.2	5.6	7.1	9.4	10.2	108.6
/1.0мм	7.1	6.7	6.7	7.3	9.0	8.3	6.1	4.8	4.2	5.4	6.6	7.2	59.5
/5.0мм	2.5	2.6	2.4	3.4	4.0	4.1	3.4	2.3	2.0	2.6	2.9	3.6	35.8
/10.0мм	1.1	1.0	1.0	1.7	2.0	2.4	1.9	1.4	1.0	1.6	1.8	1.8	18.7

/15.0мм	0.5	0.5	0.4	0.8	1.4	1.8	1.4	1.2	0.9	0.6	1.3	0.9	12.3
/25.0мм	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	0.7	0.4	0.4	0.2	0.3	0.4	0.4	3.4

2.3. В Я Т Ъ Р /статистически данни/

МЕСЕЧНА И ГОДИШНА СКОРОСТ НА ВЯТЪРА В М/С

СТ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ГОД
Шумен	3.0	3.3	3.1	2.6	2.3	2.0	2.0	2.0	1.9	2.2	2.4	2.4	2.4
Ц брод	3.0	2.9	2.6	2.5	2.2	1.6	1.7	1.6	1.3	1.5	2.2	2.4	2.1

Областта е разположена в умерените ширини, ветровия режим се формира под влияние на особеностите на атмосферната циркулация над тях. Посоката и скоростта на вятъра се определя от постоянния характер на действие на баричните центрове, които стационарират в северните части на Атлантическия океан и сезонния характер на тези над Средиземно море и Евроазиатския субконтинент, почти през цялата година преобладава западно- източния пренос на въздушни маси. Под влияние на орографията режимът на приземния вятър значително се изменя.

СРЕДНА СКОРОСТ на ВЯТЪРА ПО ПОСОКИ М/С за Шумен

Посоки	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII
N	4.5	4.6	4.9	4.2	4.0	3.9	3.6	3.4	3.9	3.8	4.3	4.4
NE	3.7	3.8	4.4	3.7	3.5	3.3	3.2	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5
E	2.5	3.0	3.4	3.3	3.4	2.6	2.4	2.6	2.6	2.9	3.1	2.4
SE	2.6	3.2	3.4	3.5	3.7	2.6	2.4	2.5	2.6	3.0	3.0	2.9
S	3.2	4.1	3.8	3.7	3.1	2.5	2.7	2.6	2.5	3.2	3.2	4.0
SW	4.1	4.7	4.7	4.4	4.0	3.8	3.9	4.2	3.5	4.0	4.1	4.0
W	6.3	7.4	6.4	6.2	5.6	5.6	5.9	5.4	5.4	5.3	6.0	5.7
NW	4.7	5.9	4.9	4.9	4.2	5.0	4.4	4.2	4.7	4.2	4.6	4.2

ЧЕСТОТА НА ВЯТЪРА ПО ПОСОКИ % И ТИХО %

Посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ГОД
N	18.7	16.9	16.6	12.8	13.8	14.7	16.6	12.7	16.8	15.3	15.3	18.7	15.7
NE	10.3	11.5	12.9	11.1	11.1	9.9	10.3	12.1	13.3	15.3	12.9	10.4	11.8
E	6.0	6.4	9.7	10.0	9.6	9.2	8.1	11.0	9.8	8.6	8.5	5.9	8.6
SE	7.7	8.5	12.3	17.5	18.0	15.1	12.2	14.7	13.0	10.0	12.7	8.8	12.5
S	8.7	9.0	8.9	12.9	13.0	12.0	9.4	9.9	11.8	11.2	12.8	9.5	10.8
SW	7.9	8.4	7.5	8.0	7.7	9.4	9.0	7.3	8.0	9.8	7.7	8.4	8.3
W	23.5	23.8	18.7	15.8	14.8	18.8	19.7	18.8	14.3	16.7	16.9	21.3	18.6
NW	17.3	15.6	13.4	11.7	11.9	10.7	14.8	13.5	13.1	13.2	13.4	17.0	13.8
ТИХО	27.4	25.5	24.7	29.1	29.0	32.8	32.5	34.0	36.2	37.6	30.5	32.8	31.0

Област Шумен се намира в умереноконтиненталната климатична област и в нея се случват следните опасни метеорологични явления:

*Силен вятър - вятър със скорост над 14 м/с, разрушителната му сила е голяма когато той е ураганен със скорост над 30 м/с този вятър е по-характерен за планинските части на страната а в областта е достигал до тези стойности в община Върбица през зимния период. През областта преминават силни ветрове през преходните сезони, при нахлуванията на студени въздушни маси през зимата, а през лятото при мощна купеста дъждовна облачност се създават условия за така наречени силен вятър “ шквал”, вятър който задухва изведнъж за кратко време и има скорост до 20-24 м/с. – той е рядко явления .

В областта вятърът се измерва инструментално само в ст. Шумен и ст. Царев брод, за северната и южна част на областта данните за вятъра не са представителни.

*Суховей - метеорологично явление характерно с голяма сухост на въздуха под 50 %. Тези условия на относително горещ и беден на влага въздух, съпроводен със засилен вятър, водят до бързо изсушаване на почвата и се отразява върху развитието на земеделските култури. Влажността на въздуха достига в обедните часове до 10 - 15 %.

*Градушки - по правило на територията на областта градушка пада през топлата част на годината в следобедните до по-късните вечерни часове. Облачността има голямо вертикално развитие при градообразуващите процеси придобива оловно сив цвят и при приближаване се чува специфичен шум. Това опасно метеорологично явление се случва по-рядко в преходните сезони на годината при срещу на студени и топли въздушни маси.

*Проливен валеж - падат за кратко време от няколко минути до час за това те се наричат още "краткотрайни". Те са опасни, защото за кратко време падат значителни количества често надминаващи месечната норма и създават бедствено обстановка за дадения район или място.

*Обледяващи явления - поледици, скреж и мокър сняг. Тези явления са характерни за студената част от годината и се образуват при температури около и под нулата. Те създават затруднения по пътищата и предизвикват повреди на ел. мрежата.

*Гръмотевични бури - те съпровождат мощната купесто-дъждовна облачност. Нанасят щети на енергийните обекти и на живите същества. Проявяват се най-често през лятото, но не са изключения през преходните сезони при срещи на студени и топли въздушни маси, когато атмосферата се презарежда с електричество.

*Мъгли - особено опасна е силната мъгла с хоризонтална видимост от 50-100 м, когато тя причинява големи затруднения по пътищата и всички работи на открито. За областта това явление е характерно през късните есенни дни, когато въздухът е наситен максимално с водни капки, но се случва и през зимата при антициклонално време, когато студен и влажен въздух се задържи продължително време над даден район.

*Екстремните стойности на температурите не са характерни явления, но с глобалната промяна на климата през новото хилядолетие коригирахме абсолютната максимална температури, а минималните през зимата на 2007-2008 г. достигнаха минус 20°.

3. Демографска характеристика на областта

3.1. Населени места.

В областта има общо 151 населени места, от които 8 града. Най-голям е броят на населените места в община Шумен – 27 на брой. В района няма напълно обезлюдени населени места и такива със затихващи функции.

През 2007 г. средната гъстота на населението е 58,0 лица на кв.км., при средна гъстота за страната като цяло около 69,5 на кв.км. Най-голяма е концентрацията на население от Шуменската община, където гъстотата на населението е 160 души на кв.км., близо три пъти по-висока от средната за областта.

3.2. Население.

Към 01.02.2011 г. населението в областта е 180 528 души, което съставлява 2,4 на сто от населението на страната. Съотношението мъже – жени е 48,5 на 51,5 в полза на жените. По население област Шумен е на 16-то място сред 28-те области в страната и на трето място в североизточния регион за планиране след Варна и Добрич.

В селата живеят 68 230 души или 37,8 на сто от цялото население, а в градовете 112 298. Най-голяма е община Шумен, чието население към 01.02.2011 г. възлиза на 93649 души. Най-малка е община Никола Козлево – 6 100 души /Приложение 1/.

4. Стопанска характеристика на областта

В областта работят 22 големи предприятия с персонал над 250 души, 17 от които са в община Шумен. Други 107 са с персонал между 50 и 249 души. Малките фирми с персонал от 10 до 49 лица са 479. Като брой, водещи са микро предприятията със заети до 9 лица, които са 4 769. Най-големите фирми са концентрирани основно в гр.Шумен.

Най-значим е дялът на преработващата промишленост – 683 предприятия, над 16 800 заети, 916 392 хил.лв. приходи от обичайната дейност и дълготрайни материални активи от 494 974 хил.лв. за 2006 г.

Водещо е производството на хранителни продукти и напитки – 148 фирми с около 4 000 заети и приходи от близо 198 млн.лв. Размерът на ДМА възлиза на около 171 млн.лв.

В икономическата дейност „Металургия и производство на метални изделия” работят 99 фирми с 2 682 заети лица. Реализираните приходи възлизат на над 306 млн.лв.

Развиват се шивашката, химическата, дървопреработващата промишленост, производството на машини и оборудване и др. Сред водещите икономически субекти в промишлеността са шуменските ООД „Фикосота”, АД „Карлсберг България”, АД „Алкомет”, АД „Хан Омуртаг”, ООД „Тони с текстил”, АД „Вела”, преславските АД „Винекс Преслав”, АД „Преслав-АН”, каспичанската АД „Рока България”, новопазарските ЕАД „Ново стъкло” и АД „Плиска 98” и др.

В областта работят седем фирми за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода, като пет се намират в община Шумен.

На второ място след преработващата промишленост като зает персонал /8090 души/ и на първо място по брой предприятия /2551/ е отрасъл „търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили”, който се развива изключително динамично. През последните няколко години в гр.Шумен отвориха врати хипермаркети на водещи чужди и български търговски вериги – Техномаркет, Технополис, БИЛА, КАУФЛАНД. Вериги от търговски обекти откриха и шуменските предприемачи.

Периодът от 2000 г. досега се характеризира с висока инвестиционна активност, породена от развитието на икономиката. В област Шумен работят 241 строителни предприятия, чиито приходи нарастват ежегодно и през 2006 г. възлизат на над 114 милиона лева. Заетият в тях персонал е над 3500 души. В списъка на големите строителни фирми могат да се включат АД „Автомостриали-Черно море”, АД „Пътища”, „Шумен” АД и други.

Сред водещите отрасли е и селското стопанство, представено от 269 предприятия /фирми и кооперации/ с над 3300 заети лица и стотици частни земеделски стопани. Растениевъдството и животновъдството са основен поминък на населението в малките общини. На територията на областта се намира едно от най-големите дивечовъдни стопанства в страната ДП ДДС „Паламара”. Наред с многобройните частни земеделски производители в района работят и крупни селскостопански субекти като АД „ПХЖ – Брадърс комерс”, АД „Камчия”, АД „Хибриден център по свиневъдство”, Земеделски институт – Шумен, ЕТ „Валентин Хаджистоев” и др.

През 2006 г. в областта работят 359 фирми с дейност „хотели и ресторанти”, 408 – „транспорт, складиране и съобщения”, 457 – „операции с недвижими имоти и бизнесуслуги”. Преобладаващата част са в гр.Шумен.

Останалите икономически дейности са по-слабо представени.

5. Водостопанска характеристика на областта

5.1. Водоснабдителни и канализационни системи

- Водоснабдителна система – ПРИЛОЖЕНИЕ 2

- Канализационна система – ПРИЛОЖЕНИЕ 3

5.2. Напоителни и отводнителни системи

Напоителна система	Съоръжение	Община
НС "Виница"	1.Канал М-1 2.ПС "Драгоево-1" 3.Канал РП-2 4.Изравнител-1 5.ПС "Мокреш-2" 6.ПС"Драгоево-2" 7.Изравнител-2 8.Канал РП-2-1 9.Изравнител-3 10.ПС "Суха река" 11.Канал РП-2-2 12.Изравнител-4 13.Изравнител-6 14.ПС "Мокреш-1" 15.ПС "Миланово" 16. Тунел "Патлейна" 17.Дюкер "Миланово" 18.Напоителни полета-11бр.	Велики Преслав
НС "Виница"	1.Канал М-1 2.Канал РП-2-1 3.Изравнител на ПС"Салманово 4.ПС "Салманово-1" 5.Канал Р-1 6.Изравнител-13 7.ПС "Салманово-2" 8.ПС "Ивански" 9.Изравнител-5 10.Изравнител "Капково-Ивански" 11.ПС "Дивдядово-2" 12.ПС "Мараш" 13.ПС"Дивдядово-1" 14.Изравнител-15 15.ПС "Дибич" 16.ПС "Язовир Шумен" 17.Канал Р-4 18.ПС "Шумен-2" 19.Изравнител 17 20.ПС "Васил Друмев" 21.ПС "Мътница-1" 22.Канал РП-5 23.Канал РП-7 24.ПС 4Макак-3" 25.Изравнител-22 26.Канал РП-8 27.Канал РП-8а 28.ПС"Царев брод-2" 29.ПС"Царев брод-1" 30.ПС "Конъовец" 31.ПС"Мътница-3"	Шумен

	32.Изравнител-21 33.ПС”Проф.И.Иванов” 34.Канал Р-13 35.ПС”Мадара” 36.ПС”Малка мера-1” 37.ПС”Малка мера-2 38.Канал РП-10 39.ПС “Живково” 40.Дюкер “Камчия” 41.Дюкер “Мътница” 42.Дюкер “Макак” 43.Тунел “Дивдядово” 44.Тунел “Поройна” 45.Дюкер “Малка мера” 46.Напоителни полета -31 бр.	
НС “Виница”	1.Изравнител- 23 2.ПС”Васил Коларов” 3.Изравнител-24 4.ПС”Панайот Волон” 5.Канал РП-10 6.Напоителни полета-9 бр.	Хитрино
НС “Виница”	1.Изравнител-26 2.ПС ”Избул” 3.Изравнител-27 4.ПС “Върбяне” 5.Напоителни полета -5бр.	Нови пазар
НС “Виница”	1.Канал РП-2 2.Изравнител-8 3.Напоителни полета-2 бр.	Смядово
НС “Виница”	1.Изравнител- 19 2.ПС “Мътница-2” 3.Канал РП-5 4.ПС “Малка мера-2” 5.ПС “Плиски-1” 6.ПС “Плиски-2” 7.Изравнител-29 8.Канал РП-5а 9.ПС “Златна нива” 10.Изравнител-25 11.ПС “Върбяне-1” 12.Дюкер “Плиски-1” 13.Дюкер “Плиски-2” 14.Напоителни полета-15 бр.	Каспичан

5.3.Хидроенергийни обекти

На територията на областта функционират 2 бр.МВЕЦ:

5.3.1.МВЕЦ”Тича”, разположен в близост до с.Миланово, община Велики Преслав. Захранването на съоръжението с вода става чрез канал от р.Камчия. Изградени са савачна уредба и изравнител.МВЕЦ има два генератора с мощност 800 kW.

5.3.2.МВЕЦ”Моста” е изграден под стената на яз.”Тича”.Захранването на съоръжението с вода става от водовземната кула за мелиоративни нужди чрез отклонение от

напорния тръбопровод приди савачната камера с дължина 22м. и ф 1400 мм. До МВЕЦ водата се доставя чрез напорен тръбопровод с дължина 800 м. и ф 1400мм., следващ трасето на обслужвания път. МВЕЦ е оборудван с една турбина със застроена мощност 1895 kW и среден нето напор 38,5м. Разрешеното за ползване водно количество е 5 м.куб./сек.

5.4. Корекции на реки и брегозащитни съоръжения /защитни диги и подпорни стени с височина над околния терен/

ХТР–Шумен на “Напоителни системи” ЕАД клон „Черно море” стопанисва коригирани участъци на реки /Прил.№ 4/.

5.5. Язовири на територията на община Шумен и техническа характеристика /Прил.№ 8/.

6. Транспортна характеристика на областта

Транспортни коридори

1. Път I-2 “ Русе – Варна” и АМ “Хемус” – свързва Дунав мост с пристанище Варна
 2. Път I – 4 “ Коритна – Белокопитово” – свързва западна и централна България с път I-2 и с пристанище Варна
 3. Път I-7 “ Силистра – Шумен – Ямбол – Лесово” – свързва Държавна граница с Румъния с Държавна граница с Турция
 4. Път II – 73 “ Шумен – Карнобат” - старопланински проход – свързва северна с южна България
- Съоръжения по основните коридори /Прил. №4/.

ЖП линии

Структурата на ЖП линиите и съоръженията към тях са посочени в /Прил. № 5/

Мостове

Вида и мостовете по републиканската пътна мрежа в областта са посочени в /Прил.№ 6/.

7. Газопроводи и газоснабдяване

През Шуменска област на територията на общини Нови пазар, Каспичан, Шумен и Хитрино преминава магистрален газопровод /МГ/, собственост на „Булгартрансгаз” ЕАД с дължина около 56 км. Налягането в тръбите с условен диаметър ДУ700 мм е РН-55 атмосфери като през дадено сечение преминава 7 млн.н.м³ /24 ч. природен газ.

От магистралния газопровод са изградени газопроводни отклонения, както следва:

-газопроводно отклонение „Нови пазар” с условен диаметър, ДУ 150 мм с дължина около 7 км от МГ до ГРС „Нови пазар”;

-газопроводно отклонение „Шумен” с условен диаметър ДУ 200 мм с дължина около 11,8 км от с.Велино до ГРС „Шумен”.

От ГРС „Нови пазар” са изградени две отклонения, които захранват ГРП „Китка” – Нови пазар и ГРП „Рока” – Каспичан. Изградени са газопреносни мрежи за битово газоснабдяване на гр.Нови пазар с дължина около 25 км и гр.Каспичан с дължина около 3 км. Освен битови абонати с газ в двете населени места се снабдяват и редица обекти и обществени сгради.

От ГРС „Шумен” са изградени 3 отклонения, които захранват ГРП „Алкомет”, ГРП „Хан Омуртаг” и ГРП „ТЕЦ”. С отклонения от ГРП „ТЕЦ” се захранват редица обекти, включително „Черноморска технологична компания”, която изгражда битовото газоснабдяване на гр.Шумен /изградена е мрежа с дължина около 48 км/. Освен абонати от бита са захранени редица обекти и обществени сгради.

На територията на областта са изградени газстанции за зареждане на АГУ / Прил.№ 7/.

Метанът, който е основен компонент на природния газ е пожаро- и взривоопасен. Самовъзпламенява се при температура 53,7° С, а концентрационната граница на взриваемост е 5-15 обемни процента.

8. Промислени обекти, работещи с рискови вещества и материали

На територията на областта функционират неголям брой предприятия, използващи /съхраняващи/ опасни вещества, синтетични материали, гориво-смазочни материали, суровини и др., които при авария, пожар или друго стихийно бедствие създават огнища на замърсяване /поражение/ от различни видове силно токсични продукти, по-характерни от които са цианиди, азотни, серни и въглеродни окиси, фосген, стирол и други.

Независимо от превантивните мерки, при грубо нарушаване на технологичния режим, земетресение, пожари и други причини е възможна производствена авария в обектите от националното стопанство, в резултат от което на обгазяване с токсични вещества са изложени работниците и служителите от тези обекти и населението от прилежащите райони.

Обектите, работещи с ОБ с най-големи потенциални опасности са съсредоточени в гр.Шумен. Тези обекти са:

- "Родопа Шумен 1882 " ЕООД - Съхранява 30 т амоняк в охладителната си система. При авария създава огнище с дълбочина на разпространение на първичния облак 1,28 км и площ 0,77 км² и попадащо население /работници и служители/ 180 души. Очаквани медицински загуби 12 души и безвъзвратни 5 души. Възможни райони на замърсяване при преобладаващия приземен вятър 300 гр.изотермия и t = 20 гр.С са територията на обекта, базата на ОКС, "Метал"АД, "Емайл"АД, ПП "Успех", "Лавена"АД.

- "Ваком МП"ООД - Съхранява 12 т амоняк в охладителната си система. При авария създава огнище с дълбочина на разпространение на първичния облак 0,64 км и площ 0,23 км² и попадащо население – 380.Очаквани медицински загуби 83 души и безвъзвратни загуби 41 души. Възможни райони на замърсяване при преобладаващия приземен вятър 300 гр. изотермия и t = 20 гр.С са територията на обекта, "Тропик" АД и "Родопа Шумен 1882" ЕООД.

- "Карлсберг България" АД, Пивоварна Шумен - Съхранява 12 т амоняк в охладителната си система. При авария създава огнище с дълбочина на разпространение на първичния облак 0,64 км и площ 0,23 км² и попадащо население /работници и служители/ 120 души. Очаквани медицински загуби 50 души и безвъзвратни загуби 7 души. Възможни райони на замърсяване при преобладаващия приземен вятър 300 гр. изотермия и t = 20 гр.С са територията на обекта и прилежащи къщи.

В охладителната система на дружеството се използват и 15 т етанол, които при авария с разлив ще създадат огнище на химическо замърсяване.

- ЕТ „Николай Неделчев” с.Кочово, община Велики Преслав – Съхранява 3 т амоняк в охладителната система на плодохранилище. При авария възможен район на замърсяване – площадката на обекта и съседни къщи от селото. Очаквани медицински загуби – 18 души и безвъзвратни загуби – 2 души.

- ЕТ „Николай Неделчев”, база гр.Велики Преслав – Съхранява 1 т амоняк в охладителната система. При авария възможен район на замърсяване – площадката на обекта, „Цитрон” ООД, „АДА” ООД, РСПБЗН. Очаквани медицински загуби – 32 души и безвъзвратни загуби – 3 души.

- „Винекс – Преслав” АД, гр.Велики Преслав - Съхранява 3 т амоняк в охладителната система. При авария възможен район на замърсяване – площадката на обекта. Очаквани медицински загуби – 12 души и безвъзвратни загуби – 2 души.

- „Винарска изба – Хан Крум” АД, с.Хан Крум, община Велики Преслав - Съхранява 2 т амоняк в охладителната система. При авария възможен район на замърсяване – площадката на обекта и съседни къщи от селото. Очаквани медицински загуби – 14 души и безвъзвратни загуби – 1 човек.

Следва да се посочи, че това са максималните количества амоняк, които се използват в тези обекти от националното стопанство.

На територията на областта са разположени и обекти работещи със суровини и материали, които при възникване на промишлена авария, съпроводена с пожар могат да образуват токсични вещества. Тези обекти са:

- "Августа мебел" АД, съхраняващо - дървесина -300 м3, нитроцелулозни лакове - 1 т, разредители – т;
- "Мебел джен" АД, съхраняващо – лакове –0,5т, , дървесина – 100 куб.м., разредители – 1 т;
- „Максам България” АД, завод гр.Смядово, съхраняващо суровини за производство на взривни вещества и готова продукция в следните максимални количества: олеум – 54 т, азотна киселина – 41 т, динамит – 58 т;
- „Херти” ООД, съхраняващо- лакове- 25 т., разредители- 2,6т.;

Други потенциално опасни обекти, в които може да възникнат промишлени аварии с отделяне на токсични вещества са:

- „Нафтекс Петрол” ЕООД, гр.Варна, Петролна база Каспичан, съхраняваща 640 т ГСМ;
- "Алкомет" АД, съхраняваща минерални масла 60 т и употребяващо в производствения процес природен газ ;
- ДР "Зърнобаза" Шумен - взривоопасна;
- "Ризов" ООД – Мелница – пожаро- и взривоопасно.
- „ВиК” ООД – хлор с максимално количество – 11,6 т, съхраняван във варели с вместимост 800 кг и 400 кг и бутилки с вместимост 40 кг;
- „Крис ойл 97” ООД, съхранява хексан- 46 т.

Прогноза за разпространението на сформирания при авария облак с токсични вещества /без този от амоняк и хлор/ не може да се направи поради липса на методика.

Промислени аварии могат да възникнат и в други фирми /обекти/, но те не създават потенциална опасност за персонала и прилежащи райони.

При възникване на авария в някои от горепосочените обекти ще се създаде огнище на химическо замърсяване в района на обекта и евентуално в прилежащи обекти. Зоната на химическото замърсяване няма да обхване съседни населени места и общини на територията на областта.

9. Гори

Горският фонд в Шуменска област възлиза на 105 324 ха, в това число – иглолистни – 11 296 ха; широколистни – 94 028 ха.

Горите в областта са разположени в 4 Държавни горски стопанства /Върбица, В.Преслав, Смядово и Шумен/ и 1 Държавно ловно стопанство "Паламара" с.Венец.

На територията на областта има обработваема земя – 2 262 305 дка, в т.ч.: ниви – 1 632 313 дка ; мери и пасища – 229 956 дка; естествени ливади – 14 551 дка; трайни насаждения – 97 450 дка и изоставени 288 035 дка.

Горите са разположени предимно в пресечени местности, до които водят черни, тесни и с големи наклони пътища. Липсва противопожарно водоснабдяване, естествени и изкуствени водоеми или водоизточници, което в голяма степен затруднява пожарогасенето.

III. КРИТИЧНА ИНФРАСТРУКТУРА В ОБЛАСТТА /ПРИЛ.№ 9/.

1. Значими критични места на територията на областта.

Язовири и корекции на реки

Критични места са населени места по поречието на р.Камчия, преминаваща през общини Велики Преслав, Шумен и Смядово, както следва: с.Хан Крум, с.Ивански, с.Янково и с.Бял бряг и коригираните участъци по течението.

Потенциално опасни обекти са: яз."Тича", р.Камчия.

Съоръжения на „ВиК”

Критични места са: преминаване на магистрален водопровод от яз."Тича", захранващ общини Велики Преслав, Шумен и Търговище през поречието на р.Камчия; основни помпени станции.

Потенциално опасни обекти: магистрален водопровод от яз."Тича", помпена станция „1300” за гр.Шумен и съседни села, помпена станция „Изгрев”.

Съоръжения от електропреносната и електроразпределителната мрежа

Критични места:

- въздушна линия „Отечество” - 400 кV
- подстанция „Мадара” - 220/110 кV
- въздушна линия „Волов” – 220 кV
- въздушна линия „Тича” – 220 кV

Републиканска пътна инфраструктура

Участъци от РПМ създаващи критична ситуация на територията на областта при снегонавяване

Път I-2 " Русе - Варна"

- от км. 93+600 до км. 93+800
- от км. 94+500 до км. 94+700
- от км. 96+000 до км. 96+800
- от км. 97+500 до км. 99+100
- от км. 100+000 до км. 101+300
- от км. 106+000 до км. 107+500
- от км. 110+800 до км. 11+500
- от км. 112+700 до км. 112+900
- от км. 116+300 до км. 117+100
- от км. 121+600 до км. 122+600
- от км. 125+100 до км. 125+500
- от км. 127+500 до км. 128+500
- от км. 130+500 до км. 130+900
- от км. 144+500 до км. 144+700
- от км. 146+570 до км. 146+770

Път I-4 " Коритна - Белокопитово"

- от км. 257+300 до км. 257+800

Път I-7 " Силистра - Шумен - Ямбол"

- от км. 57+600 до км. 58+000
- от км. 59+600 до км. 62+400
- от км. 67+700 до км. 68+400
- от км. 75+400 до км. 76+900
- от км. 93+500 до км. 94+500
- от км. 95+900 до км. 96+500
- от км. 97+400 до км. 98+300
- от км. 106+800 до км. 107+200
- от км. 114+000 до км. 114+800
- от км. 124+000 до км. 124+600
- от км. 156+790 до км. 157+000

от км. 162+000 до км. 165+000

Път II-73 "Шумен - Карнобат"

от км. 6+800 до км. 7+400

от км. 40+600 до км. 40+700

Път II-74 " Велики Преслав - Търговище"

от км. 8+500 до км. 9+000

Път III-207 " Нови пазар - Тодор Икономово"

от км. 18+000 до км. 18+400

от км. 26+000 до км. 27+000

Път III-731 "Радко Димитриево - Друмево"

от км. 3+400 до км. 4+000

от км. 12+000 до км. 13+500

Път III-3203 " Преслав - Смядово"

от км. 8+000 до км. 9+000

Път III-3204 " Ивански - Жълъд"

от км. 11+000 до км. 12+000

Път III-3205 "Мътница - Мадара"

от км. 3+700 до км. 4+000

Път III-3206 "Шумен - Златна нива"

от км. 0+000 до км. 2+200

от км. 3+000 до км. 4+400

Път III-3208 " Венец - Борци - Ясенково"

от км. 4+200 до км. 5+000

Път III-3210 "Изгрев - Каолиново - Тодор Икономово"

от км. 3+900 до км. 4+500

Път III-3211 " Струйно -Хитрино"

от км. 1+500 до км. 2+300

от км. 10+600 до км. 11+300

Път III-3023 "Косово - Марково - Мадара"

от км. 16+450 до км. 17+200

от км. 18+000 до км. 21+000

от км. 25+000 до км. 26+000

На територията на областта критични места от горския фонд, които при възникване на пожар застрашават територията на повече от една община са показани в / Прил.№ 10/.Средната площ на участъците е около 700-800дка.

2. Категоризация на опасностите по степен на уязвимост, важност и риск за населението.

2.1. Земетресение – **нисък** риск на опасност, при максимална степен на труса за територията на областта по прогноза – частични, изключване на трафопостове, вероятна възможност за възникване на пожари разрушения на сгради.

2.2. Наводнение – **висок** риск на опасност, при голямо наводнение следствие проливни дъждове, интензивно снеготопене и/или скъсване на язовирни стени I и II категория;

2.3. Авария в АЕЦ, трансграничен пренос на радиоактивни частици – **среден** риск на опасност, в зависимост от посоката на вятъра и големината на аварията.

2.4. Промислени аварии в обекти работещи с ОВ – **нисък** риск на опасност, според оценката по „Севезо”

2.5. Възникване на пожари – **среден** риск на опасност, малка вероятност за обхващане на две общини – само при масови горски пожари.

2.6. Снегонавявания и обледявания – **нисък** риск на опасност, обхваща частични участъци от Р и Общнски ПМ;

2.7. Терористични действия – **среден** риск на опасност - на територията на областта няма инфраструктура и големи промишлени обекти засягането ,на които ще се отрази цялостно на нормалния стереотип на живот.

IV.ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪЗМОЖНИТЕ БЕДСТВИЯ

От направения анализ на възможните бедствия, прогнозата за тяхното въздействие, значимите критични места и потенциално опасни обекти и определената критична инфраструктура в областта може да се направят следните изводи:

1. На територията на областта тежка обстановка, засягаща повече от една община може да възникне при:

- земетресение
- наводнение
- снегонавяване и обледяване
- авария в АЕЦ на и извън територията на страната
- горски пожари

2. Затруднения при определяне поведението на важни обекти от националното стопанство /критична инфраструктура/ създава липсата на експертиза за моментното им състояние.

3. На територията на областта най-тежка ситуация би се създаде след възникване на земетресение, наводнение вследствие скъсване стената на яз."Тича" и снегонавявания.

Към основния план за защита при бедствия са разработени следните планове:

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ПЛАНОВЕ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ – СЪГЛАСНО ЧЛ. 9, АЛ. 2 ОТ ЗЗБ.

1. План за защита при земетресение.
2. План за защита при наводнение.
3. План за защита при радиационна авария на /и извън/ територията на страната.

СПЕЦИФИЧНИ – СЪГЛАСНО ЧЛ. 9, АЛ. 2 ОТ ЗЗБ.

4. План за защита при снегонавяване.
5. План за защита при горски пожари.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Списък на населението по общини, населени места и възраст.
2. Водоснабителна система в област Шумен.
3. Канализационни системи в област Шумен.
4. Корекции на реки и брегозащитни съоръжения.
5. Структура на жп линии и съоръжения.
6. Списък на съоръжения по основните пътни коридори.
7. Списък на газ станции за АГУ.
8. Техническа характеристика на язовири.
9. Критична инфраструктура в област Шумен.
10. Пожароопасни горски райони.
11. Щаб за изпълнение на областния план за ЗБ.